

Lördag
20
Söndag
21

Klart på en helg

SVÅRIGHETSGRAD:

”Innan du börjar ska du mäta taket. Du ska också ha beställt och fått hem stålprofiler och allt annat material, för annars blir du inte klar med jobbet på en helg.”

INNAN DU BÖRJAR

Material

- Läkt (här använde vi 25 x 125 mm brädor som delades på längden till 25 x 62 mm, men det går även bra med 25 x 50 mm läkt)
- Skruvar, 5 x 60 mm och 5 x 80 mm
- Plastkilar och masonitbitar
- Korrugerade stålplåtar
- Täckprofiler
- Takfotsplåt (2 meter långa)
- Självborrande skruvar (takskravar), 3,8 x 35 mm och 3,8 x 20 mm
- Takfotsbrädor (25 x 125 mm, tryckimpregnerade)
- Läkt, 25 x 50 mm

Prisbild

Cirka 9 000 kr för 27 m² tak inkl. profiler

Specialverktyg

- **Plätsax:** För klippning av takfotsplåt och täckprofiler
- **Sticksåg med metallsågblad:** Till takplåten

Lördag 09:00

Takplåtar finns i många färger

Det finns flera tillverkare av takplåt och de erbjuder alla ett stort urval. Här valde vi koksgrå plåtar som påminner om färgen på takpapp.

Det är lättare och går snabbare att lägga profilerade stålskivor än att lägga ny takpapp på det gamla papptaket.

Takplåten läggs med överlappning. Längs sidorna ska det vara en våg och längs kortändarna cirka 20 cm.

Det gamla papptaket har spruckit på flera ställen så att regnvatten tränger in i konstruktionen. Något måste göras för att taket inte ska angripas av röta och mögel.

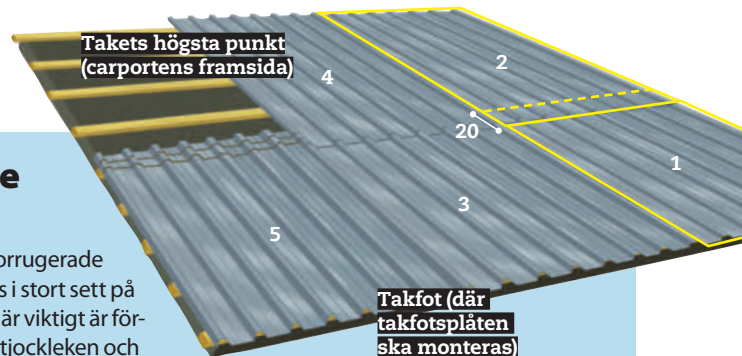

Med läkt, som har nivellerats med kilar, skapar vi ett plant men sluttande underlag för den nya takplåten.

Korrugerade stålplåtar

Det finns flera olika korrugerade plåtar och de används i stort sett på samma sätt. Det som är viktigt är förhållandet mellan plåttjockleken och avståndet mellan de läkt den ligger på.

Med en lutning på 15 grader får det inte vara mer än 90 cm mellan läkten om plåten är 0,5 mm tjock. Här lägger vi läkten på var 60:e cm. Plåten läggs med en överlappning på en vågdal längs sidorna och 20 cm vid kortändarna. Överlappningar ska ligga ovanför en läkt och tätas med silikon. Plåten kan beställas i nästan vilka längder som helst, och vi kunde därför ha nöjt oss med tre plåtar. Men de skulle bli svåra att hantera för en person, så vi valde sex plåtar, som passade i storlek till taket.

Takfot (där takfotsplåten ska monteras)

Den första plåten (1) läggs vid takfoten och därefter läggs nästa (2) i förlängning upp till takets högsta punkt. De fyra återstående plåtarna läggs på samma sätt. Se numrering på teckningen.

Nya plåtar på otät takpapp

Om det har gått håll eller bildats sprickor i papptaket, lönar det sig inte alltid att lägga om taket. Du kan i stället satsa på ett nytt tak av profilerad plåt. Det är en enkel, billig och praktisk lösning till många tak.

Taket på carporten är klätt med papp. Tidens tand har gnagt en del, och taket har sjunkit på ett par ställen, där det samlas små pölar av regn- och smältvatten. Det vore inte så farligt, om det inte var för att pappen börjat spricka, så att vattnet kan tränga in i konstruktionen. Underlaget verkar fuktigt och det är hög tid att täta taket, så att svamp och röta inte får fäste.

Carporten är annars stadig och det mesta av träet i den verkar friskt. Därför väljer vi att täcka taket med korrugerad stålplåt, som kan läggas ovanpå det gamla taket. Det är enklare än att lägga ett nytt papptak, eftersom papptak kräver en hel del arbete. Priset blir till och med lite lägre än att lägga två lager papp.

Men innan man kan lägga takplåt måste de gamla takfotsbrädorna tas bort

tillsammans med trekantslisterna runt taket. De yttre 10 cm av pappen hela vägen runt ska också skäras bort.

Arbetet förutsätter också en noggrann undersökning av taket. Det finns säkert en del svackor och ojämnheter, och därför skapar vi ett plant underlag med hjälp av läkt som kilar upp. Underlaget ska vara plant, men det ska förstås slutta en aning, så att regn- och smältvatten kan rinna undan. Läkten fästs på sparrarna som i dag bär upp taket.

Läkten monteras så att den som sitter högst hamnar vid carportens framsida. Då får vi en lutning ner mot carportens baksida, där hängrännor ska sättas upp.

Detta tak är 330 x 810 cm och vi kunde ha nöjt oss med två plåtar, men de skulle vara hopplösa att hantera, så vi beställde sex plåtar à 120 x 420 cm.

Klart på en helg

Lördag 10:00

Plastkilar pallar upp alla läkt så att de ligger rakt

Takplåten skruvas fast i läkt eller reglar, och dessa skruvas i sin tur fast på det gamla taket. Läkten ska ligga rakt och får inte följa ojämnheterna i det gamla taket. Därför pallar vi upp den med plastkilar och masonitbitar till exakt nivå.

Lördag 11:30

”När du har skruvat fast läkt på taket och de ligger plant, fäster du en plåt längs takfoten – innan takplåtarna läggs. Takfotsplåten leder ner regnvattnet i hängrännan.”

Lördag 16:00

Inte vinkelslip!

Om du skulle behöva skära till någon av de korrugerade takplåtarna, så ska det göras med sticksåg med specialblad. Du får inte använda vinkelslip! Den snurrar så snabbt att plåten värms och det resulterar i att rostskyddet fördärvas.

Lördag 16:30

Måla över skador

Om det uppstår repor eller andra skador på plåten, ska du måla över dem. Använd tillverkarens reparationsfärg för att bibehålla plåtens rostskydd.

Lördag

Du behöver en kofot för att bryta loss de gamla takfotsbrädorna och trekantslisterna runt taket.

Dags att bryta ner och förbereda

Takpappen har vikts upp på trekantslister längs tre av sidorna. Listen sitter längs kanten på taket mot takfotsbrädorna, och pappen har ofta fästs med pappspikar på utsidan av listen, som sedan har täckts med takfotsprofil av metall eller en vattbräda. Alla dessa delar ska tas bort för att du ska kunna lägga takplåten. Börja med att ta bort täck-

profiler eller vattbrädor, som sitter uppe på taket. De kan sällan återanvändas, men om någon profil kan det, så bör du ta bort den försiktigt för den är dyr. Ta därefter ner takfotsbrädorna, som här sitter på sidan av carporten. Du får själv bedöma om dina brädor kan återanvändas eller ej. Här kan de inte användas, men de ska i alla fall tas bort.

Förberedelse

1 Takpappen skärs loss cirka 10 cm från kanten, hela vägen runt taket, så att du kan ta bort trekantslisten. Skär igenom ner till underlagstaket.

2 Ta bort trekantslisterna med pappspikar och rester av takpapp. Ta bort så långa hela bitar i sänder som möjligt. När listerna är borta blir det lättare att fästa den nya läkten plant.

Taket rätas upp

Ståltaket läggs inte direkt på det gamla papptaket utan på ett antal nya läkt, som i sin tur skruvas fast på taket. De fästs genom uppallande kilar och underlags-tak ner i de gamla taksparrarna.

Läkten ska pallas upp med plastkilar, masonitbitar eller träbitar så att varje läkt sitter vågrätt. Men läkten sitter inte vågrätt i förhållande till varandra. Den som monteras vid carportens framsida sitter högre, och den som placeras vid carportens baksida sitter lägst. På så sätt skapar vi ett fall, och fallet kollar vi med hjälp av linor.

Eftersom vi hade en hel stapel brädor, sågade vi dem till läkt.

1 Lägg ut läkten på taket och se till att den hamnar precis ovanför de sparrar som i dag bär underlagstaket. Det kollar vi här med linor. Fäst läkten tillfälligt med en skruv i varje ände.

2 Läkten vid takets högsta punkt och vid takfoten fästs först. Palla upp den övre så att det bildas ett fall till den nedre. Kolla sedan att var och en av dem ligger vågrätt, och skruva fast dem i sparrarna på var 45:e cm.

Linorna styr fallet

När du har monterat den övre och den nedre läkten spänner du ett par linor mellan dem. Då blir det lätt att justera in resterande läkt för att bibehålla fallet. Använd endast linor som inte är elastiska.

3 Spänn linor, typ murarsnöre, mellan den övre och den nedre läkten och sträck linorna ordentligt. Här passar det med en lina längs var sida och två linor på mitten med cirka 1 m avstånd.

4 Alla mellanliggande läkt pallas upp tills de precis rör linorna – utan att lyfta linorna. Därefter skruvas de fast.
TIPS: För att inte förskjuta linorna kan du fästa dem 5 mm för högt i båda ändar och sedan hålla 5 mm mellan lina och läkt.

Profil och lister

Längs takfoten ska vi fästa en takfotsplåt. Denna ser till att vatten från taket rinner ner i hängrännan på baksidan av carporten. Hängrännan monterar vi senare. Det visade sig, att det var nödvändigt att fästa en stödbräda längs takfoten för att takfotsplåten skulle kunna fästas ordentligt.

Längs sidorna på carporten fäster vi också brädor mellan läkten, så att vi har något att sedan fästa takfotsbrädorna på. Underlagstaket är inte tillräckligt tjockt.

Hjälplisterna sågade vi också ut av de brädor vi hade, så de blev 25 x 62 mm. De kapades i lagom stora bitar för att kunna fästas mellan takläkten.

1 Montera en takfotsplåt längs takfoten. Här fäster vi en 25 x 125 mm bräda i takets bredd som underlag för plåten. Till montering av plåten används galvaniserade pappspikar. Plåten ser till att vatten rinner ner i hängrännan.

2 Hjälplisten monteras mellan läkten på långsidorna av taket, så att vi får något att fästa takfotsbrädorna i. Listerna är 25 x 62 mm och skruvas fast underifrån genom taket. Det är det sista vi hinner med i dag. Nu tar vi kväll!

Lördag 20
Söndag 21

Klart på en helg

Söndag 09:00

”Det är förnuftigt att först göra en provläggning av takplåten, innan den skruvas fast. Då vet du exakt hur den ska ligga och du riskerar inte att skruva eller borra hål på fel ställen.”

Söndag 10:00

Byggsilikon ger oss täta skarvar

På alla ställen där vi skarvar en plåt fogar vi med byggsilikon. Då kan vi vara säkra på att det inte tränger in vatten under plåtarna. Silikonet klickas ut i strängar med fogpistol. Längs kortändarna lägger vi två strängar och längs långsidorna en sträng, som läggs på vågtoppen.

Söndag 10:30

Effektiva skruvar

Till monteringen av de korrugerade plåtarna använder vi självborrande takskrudar med sexkantiga huvuden och tättningsbrickor. Vi använder två längder: De långa fäster plåtarna på läkten och de korta används vid skarvning i vågtoppar.

Söndag 17:30

Nu är vi klara – nästan

Vi blev klara med att lägga det nya taket. Det enda som återstår är att sätta upp en ny hängränna på baksidan.

Söndag

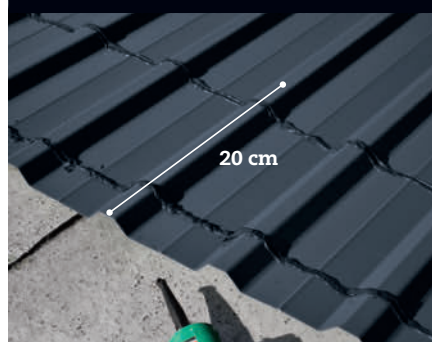
Innan du skruvar fast takplåtarna bör du göra en provläggning och kolla med vattenpass att de har rätt lutning.

Plåtarna läggs på plats på taket

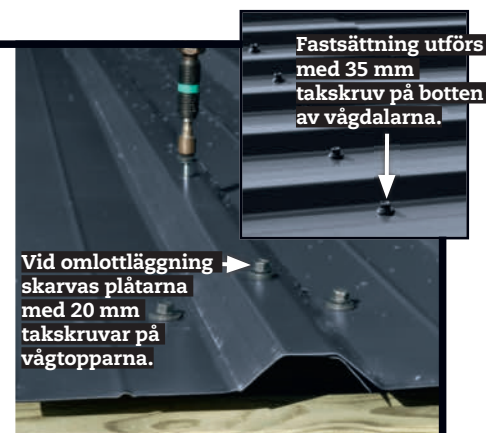
Nu har vi kommit så långt att plåtarna kan läggas upp på taket och fästas i läkten. Den första läggs längs takfoten och vi ser till att den sticker ut någon centimeter från takfotsplåten, så att regn- och smältvatten rinner ner i hängrännan. Det är viktigt att plåten ligger parallellt med långsidan och vinkelrätt mot kortsidan. Det är också nu vi kan

säga till plåten om det blir nödvändigt, men här passar det perfekt med tre plåtar i bredd. När vi har kollat placeringen skruvar vi fast den första. Nästa plåt läggs upp och skjuts fram till takets andra sida. Vi beställde plåtarna så att det ska bli en överlappning på 20 cm när de ligger på plats – och det stämmer. Längs sidan är överlappningen en vågdal.

Plåtarna fästs

1 Skarven mellan två plåtar tätas med byggsilikon. Längs kortändarna, där plåtarna läggs i förlängning av varandra, lägger du två strängar – en längs varje plåtkant. Där plåtarna läggs omlott, läggs en sträng på toppen av en profil.

2 Plåtarna skruvas fast i läkten längs båda kortändarna med en skruv i varannan vågdal. Längs långsidorna fästs de i vågtopparna på var 40:e cm.
VIKTIGT! Tänk på att skarvning på längden endast görs ovanför en läkt.

Nya takfotsbrädor

Nu är det dags att sätta upp de nya takfotsbrädorna. På denna carport ska brädorna täcka en kant som är 29 cm hög och till det använder vi tre brädor. De är notade och spontade så det är lätt att sätta ihop dem och fästa dem.

Brädorna skruvas fast på taksparrarnas (balkarnas) kortändar och på de hjälplister som vi har monterat mellan läkten på taket. Här sitter det dessutom en stödbräda under sparrarna, och även den använder vi när brädorna fästs.

När takfotsbrädorna har monterats sätter vi täckprofiler (vattplåtar) längs framkanten och långsidorna. De ser till att det inte rinner in vatten bakom takfotsbrädorna, för då skadas taket.

1 Skruva fast den övre takfotsbrädan.

Se till att ovankanten ligger i nivå med vågtopparna på taket, när du har sågat bort spanten. Lägg ett vattenpass på topparna och låt det sticka ut, så att du kan se exakt var brädan ska fästas.

2 Den andra och tredje takfotsbrädan skruvas fast. Spanten på brädorna sticks upp i noten, som alltså ska vändas neråt. Noten sägas bort från den undre brädan eftersom det ger en snyggare avslutning på takfotsbrädorna.

3 Montera täckprofiler hela vägen runt taket (bortsett från baksidan av carporten) så att takfotsbrädorna skyddas. Profilerna fästs med de korta takskruvarna i vågtopparna och på kanten av takfotsbrädorna med de långa skruvarna.

4 Lägg profilerna omlott i hörnen. Här är profilerna 2 m långa och skarvas med 10 cm överlappning. På långsidorna fästs de på var 50:e cm och på kortsidan på var 30:e cm.

5 Nu återstår det endast att måla takfotsbrädorna. Innan de målas stryks de en gång med träolja och när den har sugits in, stryks de två gånger med heltäckande utelasyr.

Nu är taket klart. Carporten ser ut att vara nybyggd, och ändå har vi bara lagt takplåt och satt upp nya takfotsbrädor.

” Det är lätt att lägga nytt tak av stålplåt, när du har ett plant underlag. När den första och andra plåten ligger rätt, styr de placeringen av de övriga och resten av jobbet går snabbt. Du ska vara klar över att plåtarna kan vara svåra att hantera om du är ensam.

